

Lähi-ihmisten rooli rippikoulussa

Tulkkina

Rippikoululaisen varhaisvuodet ovat antaneet suunnan sille, millaisia luottamussuhteita nuori kykenee elämässään rakentamaan. Vaikeimmin kehitysvammaisensyntymä herättää vanhemmissa suuren määrän kysymyksiä ja pettymyksen tunteita. Heiltä vaaditaan yli-inhimillisiä voimavaroja, jos oletetaan, että he jaksavat väsymättä hoitaa häntä ja vastata vauvan narsistisiin tarpeisiin myönteisen psyykkisen kehityksen aikaan saamiseksi. Kun vuorovaikutus vanhempien ja vauvan välillä on ollut riittävän hyvä, se mahdollistaa lapselle kyvyn rakastaa toista ihmistä, ”sinää”. Suhde sinään voi olla suhde vanhempaan, johonkin toiseen rakkaaseen ihmiseen tai jopa Jumalaan. Keskitetty vuorovaikutussuhde näyttää vahvistavan rippikoululaisen käsitystä omasta itsestään. Usein hän ilmaisee itseään aikaisempaa enemmän tässä suhteessa. Se henkilö, jolla on kontakti rippikoululaiseen, on palauttamassa nuoren tunnemuistista perusturvallisuuden kokemusta uudessa tilanteessa. Vasta noin nelivuotias terve lapsi kykenee välittämään ajatuksiaan ja kertomaan kokemuksistaan esimerkiksi piirtämällä tai haastattelukysymysten avulla. Vaikeasti kehitysvammaisen lähi-ihmisen toinen tehtävä on tulkita nuoren tunnereaktioita ja auttaa häntä ilmaisemaan itseään, jotta transsendentaalinen kontekstuaalisuus olisi mahdollista rippikoulussa.

Rippikoulun tarkoitus on antaa eväitä myös vanhempien kristillisen kasvattajan roolia varten. Yhdessä vanhemmat ja seurakunnan työntekijät välittävät nuorelle viestin siitä, ettei hänen tarvitse olla sidottu varhaislapsuudessa muotoutuneeseen jumalakuvaan. Kokemus näyttää sen, että hyvien olosuhteiden vallitessa myös vaikeimmin kehitysvammaisen jumalakuva voi kehittyä, kun hän on tekemisissä kristillisen uskon tradition ja rituaalien sekä perusturvallisuutta vahvistavien ihmisten kanssa.

Kontekstuaalisten rippikoulujen ansiosta on löytynyt sekä menetelmiä että välineitä vaikeasti kehitysvammaisten hengellisten tarpeiden ja kokemusten tulkitsemiseen ja tuottamiseen. Tämä tieto on jaettavissa myös niille vanhemmille ja hoitajille, joiden lapsi ei ole vielä rippikouluiässä. Kun vuorovaikutussuhde läheisten kanssa merkitsee pelkistetyimmillään jumalakokemusta, seurakunnan tärkeä tehtävä on tukea kehitysvammaisten lähi-ihmisiä jaksamaan tuossa suhteessa.

Sijaiskantajana

Pikkulapsen ja vanhempien välistä emotionaalista vuorovaikutussuhdetta kuvataan sanalla ”container-funktio” eli sijaiskantaminen. Siinä äiti ottaa tilapäisesti kannettavakseen lapsen sietämättömän pahan olon ja palauttaa sen takaisin sulatetussa, siedettäväksi tullessa muodossa. Rippikoulussa, joka on suunniteltu osallistujiensa elämäntilanteen ja kehitystason mukaiseksi, seurakunnan työntekijä parhaimmillaan ottaa osan sekä vaikeasti kehitysvammaisen että hänen lähi-ihmistensä psyykkisestä kuormasta oman mielensä sisälle ja kantaa sitä yhdessä heidän kanssaan. Voidakseen auttaa ihmisiä näkemään Jumalan armahtavat kasvot, työntekijän on suostuttava tuntemaan sielussaan jotain siitä olostä, joka heillä on. Sijaiskantamisen kautta evankeliumi inkarnoituu tähän päivään. Sen lisäksi että vanhemmat tai hoitajat voivat rippikoulun aikana toimia tarvittaessa sijaiskantajan roolissa ja saada siihen tukea, voi rippikoulu merkitä heille myös Kristuksen sijaiskantamisesta osalliseksi tulemisen syvää hengellistä kokemusta.